

**UCHWAŁA NR XVIII/28/25
RADY POWIATU W STASZOWIE**

z dnia 3 września 2025 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za rok 2024

Na podstawie art. 12 pkt 11 oraz art. 4 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107, 1907), w związku z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) **Rada Powiatu w Staszowie uchwala, co następuje:**

§ 1. 1. Przyjmuje się sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za rok 2024

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Staszowie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Jolanta Wójtowicz

SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA ZADAŃ ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ZA 2024 ROK

SPRAWOZDANIE Z WYKONYWANIA ZADAŃ ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ZA 2024 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie Zarządzeniem Starosty Staszowskiego Nr 50/2011 z dnia 28.12.2011 r. zostało wyznaczone do wykonywania zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu staszowskiego.

Zadania Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej/ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie z zakresu pieczy zastępczej wynikają z:

- 1) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49)
- 2) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, 1572)
- 3) powiatowego programu rozwoju systemu pieczy zastępczej dla powiatu staszowskiego na lata 2024 – 2026 – przyjęty uchwałą Nr LXVIII/10/24 Rady Powiatu w Staszowie z dnia 22 marca 2024 r.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania małoletnim przez rodziców biologicznych i jest sprawowana w formie:

1. Rodzinnej pieczy zastępczej, której formami są:

1) rodzina zastępcza:

- a) spokrewniona
- b) niezawodowa
- c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąc funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,

2. Rodzinny dom dziecka.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje w oparciu o postanowienie sądu. Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej trwa do osiągnięcia przez niego pełnoletniości z możliwością pobytu do 25 roku życia za zgodą rodziny zastępczej lub dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej pod warunkiem, że wychowanek kontynuuje naukę.

Powołany został ponownie Zarządzeniem Nr 4/2024 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie z dnia 13.03.2024 r. zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej, w skład, którego wchodzi: koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, psycholog i pracownik socjalny. Zespół realizował następujące zadania:

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i promowanie akcji rodzicielstwa zastępczego,
2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie szkolenia, opinię o spełnieniu warunków i oceny predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.
3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
4. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie kwalifikacji.
5. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia.
6. Współpracowano ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, sądami i instytucjami oświatowymi, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i organizacjami społecznymi.
7. Prowadzono poradnictwo zbiorowe i indywidualne dla rodziców zastępczych i wychowanków rodzin zastępczych.
8. Prowadzono poradnictwo prawne dla rodziców zastępczych, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.
9. Dokonywano diagnozy psychologicznej rodziców zastępczych i wychowanków rodzin zastępczych.
10. Dokonywano okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinach zastępczych.
11. Prowadzono działalność diagnostyczno – konsultacyjną, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne rodzin zastępczych.
12. Prowadzono badania psychologiczne oraz dokonywano analizy dotyczącej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
13. Zapewniano rodzinom zastępczym spokrewnionym i niezawodowym oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, poradnictwo, które miało na celu wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu.
14. Zgłaszano do ośrodków adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.
15. Prowadzono kampanię dot. promowania rodzicielstwa zastępczego.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. w 2024 r. zatrudnionych było 2 koordynatorów pieczy zastępczej. Wobec rodzin nie objętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zadania realizował organizator rodzinnej pieczy zastępczej zatrudniony na stanowisku pracownika socjalnego. Realizując wsparcie rodzin zastępczych, w których przebywają wychowankowie, rodzice zastępczy wyrażali zgodę na współpracę z koordynatorem pieczy zastępczej.

W okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. na terenie powiatu Staszowskiego łącznie funkcjonowało 46 rodzin zastępczych, oraz 1 Rodzinny Dom Dziecka, w których przebywało łącznie 74 dzieci. W tym 18 niezawodowych rodzin zastępczych, w których przebywało 25 dzieci, oraz 28 rodzin spokrewnionych, w których przebywało 36 dzieci. W Rodzinnym Domu Dziecka w Pierzchnicy w 2024 r. łącznie przebywało 13 dzieci.

W ciągu roku 2024 r. na terenie powiatu staszowskiego powstało 3 spokrewnione rodziny zastępcze, w których zostało umieszczonych 5 dzieci. W 1 dotychczas funkcjonującej niezawodowej rodzinie zastępczej zostało umieszczone 1 dziecko, oraz w 1 spokrewnionej rodzinie zastępczej zostało umieszczone 1 dziecko.

W 2024 r. zostało rozwiązanych 6 rodzin zastępczych tj. 4 niezawodowe rodziny zastępcze w których przebywało 4 dzieci, oraz 2 spokrewnione rodziny zastępcze, w których przebywało 2 dzieci. Jedna niezawodowa rodzina zastępcza oraz dwie spokrewnione rodziny zastępcze zostały rozwiązane w związku z opuszczeniem tych rodzin przez pełnoletnich wychowanków. Dwoje z pośród tych wychowanków usamodzielniało się, zakończyli naukę, oraz realizację indywidualnego programu usamodzielnienia. Otrzymali pomoc pieniężną na usamodzielnienie, oraz pomoc rzeczową na zagospodarowanie. Jeden pełnoletni wychowanek opuścił rodzinę zastępczą i zadeklarował dalszą naukę od lutego 2025 r. Jedna niezawodowa rodzina zastępcza została rozwiązana z uwagi na zmianę pieczy zastępczej. W jednym przypadku małoletni wrócił pod opiekę matki biologicznej, oraz w jednym przypadku wygłosił postanowienie Sądu o umieszczeniu w pieczy zastępczej. Rodzinną pieczę zastępczą opuściło również troje pełnoletnich wychowanków, natomiast rodziny nie zostały rozwiązane ponieważ przebywają w nich inne dzieci. Dwoje z pośród tych wychowanków usamodzielniało się, jeden natomiast kontynuuje dalszą naukę. Jedną z niezawodowych rodzin zastępczych w 2024 r. opuścił małoletni chłopiec i został umieszczony w instytucjonalnej pieczy zastępczej - placówce opiekuńczo - terapeutycznej na terenie powiatu Kazimierskiego. Z uwagi na występujące trudności, w niektórych rodzinach zastępczych została wzmożona praca koordynatora pieczy zastępczej. W związku z występującymi problemami rodzinnymi w 3 przypadkach organizator rodzinnej pieczy zastępczej informował o tym

Sąd Rejonowy w Staszowie i zwracał się o wgląd w sytuację rodziny. W efekcie Sąd podjął decyzje o przydzieleniu kuratora lub przeprowadzeniu rozmowy motywującej (dyscyplinującej) z rodziną zastępczą i małoletnim.

Tabela 1. Poniższa tabela przedstawia ilość rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu staszowskiego w ciągu roku kalendarzowego

Rodzaj rodziny	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Spokrewnione	28	36
Niezawodowe	18	25
Zawodowe	-	-
Rodzinny dom dziecka	1	13
RAZEM	47	74

Wsparcie rodzin zastępczych ze strony koordynatorów wpływało na poprawę funkcjonowania rodzin zastępczych i wychowanków w rodzinach zastępczych. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej organizował grupy wsparcia, by zminimalizować występujące problemy wychowawcze z małoletnimi, których celem było m.in. podniesienie kompetencji rodzicielskich.

W 2024 r. zrealizowano 9 grup wsparcia z rodzinami zastępczymi na temat:

- Problemy wychowawcze. Sposoby rozwiązania problemu.
- Samouszkodzenia u dzieci i młodzieży – jak sobie z nimi radzić?.
- Problemy wychowawcze w okresie dojrzewania.
- Wdrażanie planu nauki, uatrakcyjnianie dzieciom nauki.
- Granice rodzica, granice dziecka. Jak szukać równowagi w przestrzeni relacji rodzic – dziecko.
- Jak budować relacje bez kar i nagród.
- Radzenie sobie z trudnymi, problemowymi zachowaniami u dzieci.
- Dlaczego kary i nagrody nie są dobre? Czym zastąpić je dla dobra dziecka?
- Po co nam ta złość?

W ramach realizowanego wsparcia rodzin zastępczych sporządzono 3 umowy przekazania sprzętu komputerowego, oraz 6 protokołów zwrotu sprzętu komputerowego zakupionego w ramach projektu „wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID – 19”.

Rodzice zastępczy w 2024 r. brali udział w szkoleniu nt.: „Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały?”, które prowadzone było przez osobę doświadczoną w pracy z dziećmi. Rodzice zastępczy uczestniczyli także w szkoleniu pn.: „Samouszkodzenia dzieci i młodzieży – jak sobie z nimi radzić?”, które prowadził psycholog PCPR.

Udzielano rodzicom zastępczym specjalistycznego poradnictwa:

- 411 porad socjalnych poprzez wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- 21 rodziców zastępczych skorzystało z indywidualnego wsparcia psychologicznego, łącznie udzielono 130 indywidualnych porad psychologicznych,
- prowadząca rodzinny dom dziecka oraz wychowankowie rodzinnego domu dziecka otrzymali wsparcie psychologiczne w miejscu zamieszkania.

W 2024 r. na potrzeby sądu pracownik socjalny, organizator rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej sporządził 3 opinie rodzin - kandydatów ubiegających się o pełnienie funkcji rodziny zastępczej poprzez zrealizowanie następujących działań:

- zebranie jak najpełniejszych informacji o kandydatach, ich sytuacji rodzinnej, materialnej, zdrowotnej (wywiad środowiskowy, badania lekarskie, opinie, zaświadczenia o dochodach, niekaralności, itp.);
- zostały przeprowadzone badania psychologiczne o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;

Z każdą nowo utworzoną rodziną zastępczą koordynatorzy przeprowadzali wstępną analizę sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz analizę sytuacji rodziny w oparciu o przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W analizie zawarte są następujące informacje:

- dane osobowe rodziny zastępczej,
- dane osobowe dziecka,
- edukacja dziecka w tym osiągnięcia, zajęcia dodatkowe, zainteresowania, talenty, orzeczenia Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej,
- stan zdrowia dziecka,
- dochód dziecka
- rodzeństwo,
- sytuacja prawna dziecka,
- dane rodziców biologicznych dziecka,
- inni członkowie rodziny dziecka utrzymujący kontakt z dzieckiem,
- sytuacja rodziny zastępczej, w której dziecko zostało umieszczone,
- opis sytuacji dziecka wraz z informacjami i uwagami do planu pomocy dziecku.

Na podstawie zebranych informacji oraz współpracy z rodziną zastępczą dla każdego dziecka, został opracowany plan pomocy, w którym szczególną uwagę zwracano na poprawę funkcjonowania dziecka. Plan pomocy dziecku jest na bieżąco realizowany, działania podejmowane przez rodziny zastępcze odnotowywane są w karcie realizacji zadań koordynatora pieczy zastępczej. Ponadto raz na pół roku we wszystkich rodzinach zastępczych objętych wsparciem, koordynatorzy dokonują oceny realizacji planu pomocy dziecku i odnotowują ustalone w czasie posiedzenia zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka ewentualne dalsze działania zmierzające do poprawy funkcjonowania dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. Koordynatorzy udzielali informacji dot. warunków oraz zasad przyznawania świadczeń. Wydawano rodzinom zastępczym zaświadczenia potwierdzające umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej, które były niezbędne do przedłożenia w ZUS w związku z ubieganiem się o świadczenie wychowawcze w ramach programu „Rodzina 800 plus”, oraz świadczenie z programu „Dobry start”, jednorazowe wsparcie dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny.

Zgodnie z art. 131 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) w 2024 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonywał oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. Oceny sytuacji dziecka dokonywano w oparciu o wizyty w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej, opinie szkolne, oraz opinie przekazane przez Ośrodki Pomocy Społecznej oraz asystentów rodziny współpracujących z rodzinami.

W 2024 r. odbyło się łącznie 113 spotkań zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. Na posiedzeniu zespołu dokonano oceny sytuacji dziecka oraz zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Ustalano aktualną sytuację rodzinną dziecka, metody pracy z dzieckiem i rodziną, wprowadzano ewentualne zmiany do planu pomocy dziecku, oceniano sytuację zdrowotną dzieci oraz ich aktualne potrzeby. Oceniano sytuację rodziców biologicznych pod kątem możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Ponadto organizator rodzinnej pieczy zgodnie z obowiązującymi przepisami dwukrotnie w ciągu roku dokonał oceny dotyczącej zasadności pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, a w przypadku dzieci do 3 roku życia ocena dokonywana była co 3 miesiące. Z posiedzeń zespołów sporządzone zostały protokoły w oparciu, o które zostały wydane opinie dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Opinie zostały przekazane do Sądu Rejonowego w Staszowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich, na

koniec czerwca oraz na koniec grudnia 2024 r. Łącznie w 2024 r. przekazano do sądu 113 opinii o zasadności dalszego pobytu dzieci w rodzinach zastępczych.

Koordynatorzy uczestniczyli w ocenach rodzin zastępczych pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Sporządzono 23 oceny rodzin zastępczych i prowadzącej RDD.

W oparciu o przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy współpraca ze Świętokrzyskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Kielcach, w kwestii zgłaszania dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do procedur adopcyjnych. W 2024 r. do Ośrodka Adopcyjnego było zgłaszane pięcioro dzieci z uregulowaną sytuacją prawną.

Wobec jednego dziecka ur. w 2020 r., pozostawionego w szpitalu zakończyło się postępowanie sądowe o adopcję. Małoletnia została przysposobiona przez rodzinę zastępczą z terenu powiatu proszowickiego, u której przebywała od urodzenia.

W 2024 r. zostało przeprowadzone szkolenie dla spokrewnionych rodzin zastępczych z terenu powiatu staszowskiego. Szkolenie zostało przeprowadzone w oparciu o opracowany program szkolenia dla spokrewnionych rodzin zastępczych. Rodziny zastępcze uzyskały informacje m. in. w zakresie:

- systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej,
- form pieczy zastępczej,
- kryteria doboru rodzin zastępczych,
- obowiązki rodziny zastępczej,
- prawa dziecka,
- świadczenia przysługujące rodzinom zastępczym,
- diagnoza i leczenie dziecka,
- edukacja dziecka,
- procesu usamodzielniania pełnoletniego wychowanka rodziny zastępczej.

Rodziny zastępcze uczestniczyły w konsultacjach prawnych z zatrudnionym prawnikiem w PCPR. Koordynatorzy udzielali informacji dot. warunków oraz zasad przyznawania świadczeń. Wydawano rodzinom zastępczym zaświadczenia potwierdzające umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej, które były niezbędne do przedłożenia w ZUS.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wzorem lat ubiegłych prowadziło kampanię dot. promowania rodzinnego rodzicielstwa zastępczego. Nawiązano współpracę z Urzędami Gmin i Parafiami z terenu powiatu staszowskiego, szkołami oraz promowano

rodzicielstwo zastępcze na stronach internetowych Starostwa Powiatowego i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Zorganizowano konkurs dla wychowanków przebywających w rodzinach zastępczych pt. „Mój wymarzony dzień z rodziną”, w których wzięło udział 28 wychowanków przebywających w pieczy zastępczej. Konkurs polegał na wykonaniu prac plastycznych w dowolnej formie. Biorący udział w konkursie wychowankowie otrzymali upominki tj. książki, kolorowanki, kredki, farby, plecaki, piłki, zestawy do badmintonu, zestawy gier, zestawy zabawek na plażę, puzzle, skakanki na łączną kwotę: 3 091,52 zł. W sali konferencyjnej przygotowana została wystawa wszystkich prac doręczonych przez wychowanków pieczy zastępczej.

Koordynatorzy pieczy zastępczej stale podnosili kwalifikacje zawodowe poprzez samokształcenie oraz uczestnictwo w szkoleniach i konferencjach organizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Urząd Marszałkowski. Samokształcenie koordynatorzy realizowali poprzez analizę aktualnych przepisów prawnych: ustaw, rozporządzeń, instrukcji i regulaminów obowiązujących w PCPR oraz wspólnych konsultacji i pracy zespołowej.

Powiat Staszowski/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie nadal ma duże trudności w pozyskiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej i zawodowej rodziny zastępczej. W oparciu o współpracę z innymi PCPR problem ten jest ogólnopolski. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej ma duże trudności z umieszczaniem w pieczy zastępczej małoletnich do 10 roku życia, gdyż w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dzieci te mogą być umieszczane jedynie w rodzinnych formach pieczy zastępczej, każdy powiat w sytuacji, gdyby nawet miał wolne miejsca to w pierwszej kolejności rezerwuje dla własnych dzieci.

Reforma w zakresie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, aktualnie nie sprawdziła się, sytuacja wygląda tak, że w rodzinnej pieczy zastępczej przebywają dzieci ponad stan wymagany ustawowo. Trudno ocenić, jednak co jest powodem braku chęci do pełnienia funkcji rodzin zastępczych.

Tut. Organizator dołożył wszelkich starań dot. promowania rodzicielstwa zastępczego oraz naboru na kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Nadal tut. PCPR będzie dokładał wszelkich starań w kierunku rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej i będzie poszukiwał kandydatów do pełnienia rodzinnych form pieczy zastępczej.

Staszów, maj 2025 r.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9.06.2011 r., Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej przedkłada radzie powiatu sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2024 r.